

De trekkende herder mag uitsterven, vindt deze krant

Als betrokken organisaties zijn wij bijzonder content met de aandacht die NRC Handelsblad heeft besteed aan het dreigende lot voor één van de laatste rondtrekkende schaapsherders in Nederland, Chris Grinwis uit Epe. Echter, het hoofdredactioneel commentaar van afgelopen vrijdag vormt een opmerkelijk en bevreemdend dieptepunt. Een kwaliteitskrant, zo menen wij, baseert zich toch op feiten - ook al gaat het om een commentaar?

Opmerkelijk is dat de NRC kritiekloze en niet op feiten gebaseerde steun geeft aan de hoegenaamd 'efficiënte' aanpak van de moderne concurrent van de schaapsherder. Want ach, waarom zou je nog herders laten rondtrekken met een kudde schapen wanneer je die ook in een vrachtwagen kunt laden en ze naar een stuk af te grazen grond kunt vervoeren met een raster eromheen?

Bevreemdend is deze NRC-zin: 'Het is de even emotionele als irreële reactie van stadsmensen, die de illusie willen koesteren dat ze leven in een land waar nog zo'n echte schaapsherder rondzwerft.' Welnu, als 'mensen van het platteland' weten wij hoe de stadse kwaliteitskrant hier de plank mis slaat.

Hiermee wordt voorbij gegaan aan het feit dat schaapherders professionals zijn die landbouw en natuurbeheer combineren. Uit diverse rapporten in binnen - ('Schaapskuddes in het Natuurbeheer, Altera, 2003) en buitenland blijkt dat schaapskuddes met een herder een grote ecologische meerwaarde hebben.

De professionele schaapherder is veel meer dan het cultuurhistorische relict waar de NRC hem voor houdt. Als hij verdwijnt, dan verdwijnt een vak dat landbouwkundige en ecologische kennis en ervaring inzet voor vakkundig natuurbeheer. Één van de wezenlijke kenmerken is juist dat hij met zijn kudde verschillende terreinen aandoet en daarbij veel praktijkervaring en -kennis opbouwt.

We zouden de professionele schaapherder dus moeten behouden vanwege de vakkennis en ervaring waar hij voor staat, maar het voortbestaan staat echter door bezuinigingen en marktwerking onder grote druk. Voormalig staatssecretaris Bleker zette vol in

op een afbraak van natuurorganisaties. Diens kille beleid treft, blijkt nu, vooral de laatste herders.

Het is niet de eerste keer dat er aandacht wordt gevraagd voor de penibele situatie van schaapherders. In 2003 bleek die ook al uit het Alterra-rapport, een initiatief van toenmalig staatssecretaris Faber die in een brief aan de Landelijke Werkgroep Professionele Schaapskuddehouders had toegezegd de financiële situatie van de schaapskuddehouders te willen verbeteren. Natuurmonumenten nam deel in de begeleidingscommissie. De belangrijkste conclusie luidde dat 'gescheperde schaapskuddes' (dus met trekkende herders) verreweg het beste voor natuurbeheer zijn, zowel voor de flora als de fauna.

Vorig jaar liep Grinwis met andere herders in een schapen-protesttocht naar Arnhem en haalde daarbij de landelijke media. De tocht werd afgesloten met een congres waar natuurbeschermingsorganisaties, politici en wetenschappers de conclusie trokken dat er 'hoognodig een structurele aanpak moest komen.' Er gebeurde echter niets.

Het Alterra-onderzoek pleitte voor een gezondere financiële basis en meer duurzame samenwerking tussen particulieren, stichtingen, terrein-beherende organisaties, lokale overheden, rijk en bedrijfsleven. De dramatische conclusie luidde: 'Wanneer dit niet gebeurt, zal een veelzijdige sector, die ecologische, cultuurhistorische, recreatieve en educatieve waarden op een unieke manier verenigt, voorgoed uit Nederland verdwijnen.'

De nu 25-jaar actieve Herder Grinwis stond destijds prominent op de foto in het rapport. Nu, een decennium later, schrijft de NRC in een vileine slotzin over deze herder in nood: 'Het gaat niet om het behoud voor Nederland van de in het veld werkende herder. Het gaat om déze herder. Meent deze herder.' Dit is pertinent onjuist, gezien het vergelijkbare verhaal dat de Brabantse schaapherder Stijn Hilgers dinsdagavond 9 april liet horen in het radioprogramma Met 't Oog op Morgen.

We zullen de vervelende vraag of een dergelijke ongepaste persoonlijke aanval past in een kwaliteitskrant maar aan de lezers over laten. Eén ding is hoe dan ook feitelijk duidelijk: van de NRC mag dit eeuwenoude beroep uitsterven, ongeacht de nefaste gevolgen voor de natuurwaarden en de cultuurhistorie. Wij gaan daarentegen liever voor structurele oplossingen die ervoor zorgen dat schaapherders en natuurorganisaties in goede

verhoudingen de continuïteit kunnen leveren die voor zowel de herders als de natuur van het grootste belang is. Maar eerst natuurlijk nog wel voorkomen dat Grinwis in de bijstand terecht komt.

Martin Woestenburg, projectleider EL&I Praktijknetwerk Daarom Eten We Schaap

Norbert Mergen, voorzitter Stichting Schaapskudde Het Soerel tot behoud van het Schoonebeeker Heideschaap